

Sygn. akt VU 1772/12

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 lutego 2013 roku

Sąd Okręgowy – V Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Legnicy

w składzie:

Przewodniczący: SSO Krzysztof Głowczyński

Protokolant: Magdalena Pańków

po rozpoznaniu w dniu 19 lutego 2013 roku w Legnicy

sprawy z wniosku R. P.

przy udziale osoby zainteresowanej wspólników (...) s.c., (...) Sp. z o.o. w K. i R. Sp. zo.o. w K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w K.

o ustalenie podlegania ubezpieczeniom społecznym

na skutek odwołania R. P.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w K.

z dnia 4 lipca 2012 roku

znak (...)

I. oddała odwołanie,

II. zasądza od wnioskodawcy na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w K. kwotę 360 zł tytułem kosztów procesu.

Sygn. akt VU 1772/12

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 04 lipca 2012r. znak: (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w K. stwierdził, że wnioskodawca R. P., jako pracownik u płatnika składek (...) (...) s.c. nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniu emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu w okresie od 01 kwietnia 2009r. do 17 października 2009r. W uzasadnieniu organ rentowy podał, że w wymienionym okresie wnioskodawca był zatrudniony na podstawie umów zawartych z płatnikiem składek. W ocenie ZUS umowy te, mimo określenia ich przez strony mianem umów o pracę, w rzeczywistości są umowami cywilnoprawnymi, o czym świadczy charakter czynności wykonywanych na ich podstawie przez wnioskodawcę, jak również to, iż wnioskodawca sam organizował sobie czas pracy, samodzielnie dokonywał podziału czynności. Ponadto płatnik składek nie ewidencjonował czasu pracy i nie było obowiązku usprawiedliwiania nieobecności w pracy.

Od powyższej decyzji odwołanie złożył wnioskodawca R. P., domagając się jej zmiany poprzez ustalenie, że podlegał obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym. W uzasadnieniu zakwestionował stanowisko organu rentowego wskazując, że dysponuje umową o pracę oraz wydanym mu świadectwem pracy, na którym widnieją m.in. adnotacje o

wykorzystaniu urlopu wypoczynkowego. Ponadto powód pobierał wynagrodzenie za wykonywaną pracę, a pośrednie organizowanie sobie przez niego czasu pracy wynikało, według niego, z konieczności dopasowania czynności, jakie wnioskodawca zobowiązany był wykonać do potrzeb organizowania bieżących spotkań z kontrahentami.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniosł o jego oddalenie, uzasadniając swoje stanowisko jak w zaskarżonej decyzji.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

R. P. od 1999r. prowadził działalność gospodarczą polegającą na świadczeniu usług w zakresie serwisu opon.

W spornym okresie, tj. od 01 kwietnia 2009r. do 17 października 2009r. wnioskodawca zawarł dwie umowy, nazwane umowami o pracę, z (...). (...) s.c. O. Sp., (...) Sp. z o.o. z siedzibą w K. – pierwsza na okres od 01 kwietnia 2009r. do 31 maja 2009r., natomiast druga - od 01 czerwca 2009r. do 31 marca 2011r. W umowach tych, nazwanych umowami o pracę, wskazano, że wnioskodawca został zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku pracownika administracyjno – biurowego – przedstawiciela handlowego III stopnia, za wynagrodzeniem 1.276 zł brutto. Zgodnie z umowami, wnioskodawcy miała także przysługiwać premia uznaniowa, określona w załączniku do regulaminu wynagradzania. Jako miejsce wykonywania pracy podano P.. W umowach przewidziano możliwość rozwiązania umowy za dwutygodniowym okresem wypowiedzenia. W dołączonych do umów zakresach czynności podano, iż do obowiązków wnioskodawcy należy m.in. nawiązywanie kontaktów z nowymi klientami, utrzymywanie kontaktów z klientami wcześniej pozyskanymi, przekazywanie w formie raportu konsultantowi potencjalnych klientów, dbałość o reklamę oferowanych produktów.

Praca wnioskodawcy na podstawie zawartych z płatnikiem umów polegała na promocji oferty firmy (...). (...). W ramach swoich obowiązków, wnioskodawca roznosił ulotki z ofertą płatnika. Ponadto, o ofercie firmy informował także swoich kontrahentów pozyskanych w toku prowadzonej działalności gospodarczej. Pracę wykonywał na terenie miasta P.. Nie miał obowiązku potwierdzania obecności w pracy, nikt nie nadzorował jego pracy. W spornym okresie nie korzystał z urlopu wypoczynkowego. Wnioskodawca nie otrzymał wynagrodzenia z tytułu wykonywania umów zawartych z płatnikiem składek. W piśmie z dnia 10 lutego 2010r. płatnik składek poinformował go, iż opóźnienia w przekazywaniu wynagrodzenia powstały na skutek nieuregulowania zobowiązań klientów wobec spółek (...) Sp. z o.o. i (...) Sp. z o.o. oraz spółek zależnych.

Wnioskodawca w spornym okresie, tj. od 01 kwietnia 2009r. do 17 października 2009r. z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej opłacał składki jedynie na ubezpieczenie zdrowotne.

dowód: - zeznania świadka B. G. k. 49 akt sprawy,

- wyjaśnienia wnioskodawcy k. 49v.-50 akt sprawy,

- akta ubezpieczeniowe:

- dane o zgłoszeniach ubezpieczonego, wyjaśnienia wnioskodawcy,
- umowy zawarte pomiędzy wnioskodawcą a płatnikiem składek wraz z zakresami czynności,
- pismo płatnika składek z dnia 10 lutego 2010r.

Płatnik składek zgłosił R. P. do ubezpieczeń społecznych z kodem tytułu ubezpieczenia 0110 00 (pracownik) i złożył za ubezpieczonego raporty rozliczeniowe za miesiące od 04/2009r. do 12/2009r. Pierwotnie w rozliczeniach wskazał następujące podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne: 04.2009r. – 0,00 zł, od 05.2009r. do 09.2009r. – 1276,00 zł, 10.2009r. i 11.2009r. – 0,00 zł, 12.2009r. - 1721,76 zł.

W dniu 31 marca 2010r. płatnik skorygował raporty rozliczeniowe ZUS RCA za miesiące od 05.2009r. do 09.2009r. i 11.2009r. wykazując w nich odstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne w wysokości 624,01 zł za miesiące 05.2009r., 07.2009r. i 08.2009r., 314,51 zł, za miesiąc 06.2009r., 545,06 zł, za miesiące 09.2009r. i 11.2009r.

dowód: akta ubezpieczeniowe – dane ubezpieczonego o podstawach wymiaru składek.

Spółka (...). (...) s.c. została utworzona przez (...) Sp. z o.o. i (...) Sp. z o.o. Spółki te, poza wymienioną spółką, zawiązały kolejne spółki cywilne, do których rekrutowano przede wszystkim osoby prowadzące pozarolniczą działalność gospodarczą. Wszystkie spółki miały taki sam profil działalności, a pracownicy w ramach umowy o pracę zajmowali się rozprowadzaniem ulotek reklamowych i rekrutowaniem nowych osób do kolejnych spółek cywilnych.

/bezsporne/

Po przeprowadzeniu postępowania wyjaśniającego, decyzją z dnia 04 lipca 2012r. znak: (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w K.stwierdził, że wnioskodawca R. P.jako pracownik u płatnika składek (...)(...).S.C. nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniu emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu w okresie od 01 kwietnia 2009r. do 17 października 2009r.

dowód: akta ubezpieczeniowe - decyzja ZUS z dnia 04 lipca 2012r.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt 1, art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 13.10.1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2009r., Nr 205, poz. 1585 ze zm.), obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym podlegają, z zastrzeżeniem art. 8 i 9 osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są między innymi pracownikami, z wyłączeniem prokuratorów. Za pracownika uważa się osobę pozostającą w stosunku pracy, z zastrzeżeniem ust. 2 i 2a. Osoby będące pracownikami podlegają obowiązkowo ubezpieczeniu chorobowemu (art. 11 ust. 1 wskazanej ustawy). Osoby podlegające obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym podlegają obowiązkowo ubezpieczeniu wypadkowemu (art.. 12 ust. 1 wskazanej ustawy). Każda osoba objęta obowiązkowo ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi podlega zgłoszeniu do ubezpieczeń społecznych w terminie 7 dni od daty powstania obowiązku ubezpieczenia (art. 36 ust. 1, 2 i 4 ustawy systemowej). Stosownie do art. 13 pkt 1 ustawy systemowej obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu podlegają pracownicy - od dnia nawiązania stosunku pracy do dnia ustania tego stosunku.

Przez nawiązanie stosunku pracy pracownik zobowiązuje się do wykonywania pracy określonego rodzaju na rzecz pracodawcy i pod jego kierownictwem oraz w miejscu i czasie wyznaczonym przez pracodawcę, a pracodawca - do zatrudniania pracownika za wynagrodzeniem (art. 22 § 1 Kodeksu pracy). Wskazać przy tym należy, że ocena ważności umów o pracę powinna każdorazowo następować na podstawie analizy indywidualnego stanu faktycznego, przy użyciu reguł doświadczenia życiowego i dokładnym rozważeniu okoliczności danej sprawy, w tym zwłaszcza rzeczywistego świadczenia pracy, jej odbierania i opłacania, racjonalnego układania stosunków pracy (np. w przedmiocie faktycznych potrzeb lub możliwości ekonomicznych zatrudnienia pracownika, czy też stopnia naruszenia zasad uczciwości pomiędzy stronami stosunku pracy).

Po przeprowadzeniu postępowania dowodowego w sprawie, Sąd podzielił stanowisko organu rentowego, że umowy o pracę, zawarte w dniu 01 kwietnia 2009r. i 01 czerwca 2009r. pomiędzy R. P. a (...). (...) s.c. są czynnościami prawnymi pozornymi w rozumieniu art. 83 § 1 zd. 1 Kodeksu cywilnego w zw. z art. 300 Kodeksu pracy. Pozorność umowy o pracę, ma miejsce bowiem nie tylko wówczas gdy mimo jej zawarcia, praca w ogóle nie jest świadczona, lecz również wtedy gdy jest faktycznie świadczona, lecz na innej podstawie niż umowa o pracę. Podporządkowanie jest jedną z najistotniejszych cech stosunku pracy. Jej brak jest wystarczający do uznania, że wykonywana praca nie

jest świadczona w ramach stosunku pracy (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 08 lipca 2009r., I UK 43/09, LEX nr 529772).

Do niekwestionowanych okoliczności w sprawie należało, że spółka (...). (...) s.c. została utworzona przez (...) Sp. z o.o. i (...) Sp. z o.o., które poza wymienioną spółką, zawiązały kolejne spółki cywilne, do których rekrutowano przede wszystkim osoby prowadzące pozarolniczą działalność gospodarczą, które następnie, w ramach zawartych ze spółką umów, nazwanych umowami o pracę, zajmowały się rozprowadzaniem ulotek reklamowych i rekrutowaniem nowych osób do kolejnych spółek cywilnych.

Jak słusznie wskazał organ rentowy, mimo nazwania umów zawartych pomiędzy wnioskodawcą a płatnikiem umowami o pracę, umowy te nie posiadały konstytutywnych cech właściwych dla takich umów, tj. podporządkowania pracowniczego i wykonywania pracy pod kierownictwem pracodawcy. Zakres podporządkowania wnioskodawcy w ramach zawartych z płatnikiem umów, był bowiem charakterystyczny dla stosunków cywilno-prawnych.

Wprawdzie, wnioskodawca na rozprawie twierdził, iż jego pracę nadzorowała B. G. (k. 50 akt sprawy), jednakże sama B. G. podała, że „chyba co 3 miesiące miał obowiązek raportować swoje czynności” (k. 49v. akt sprawy). Ponadto, z wyjaśnień wnioskodawcy złożonych przed organem rentowym wynika, że płatnik składek nie ewidencjonował czasu pracy zatrudnionych osób na listach obecności, nie było także obowiązku usprawiedliwiania nieobecności. Wnioskodawca w istocie sam organizował swój czas pracy, samodzielnie dokonując podziału czynności i realizując wykonywanie poszczególnych zadań. Czynności na podstawie umów zawartych z (...).(…) s.c.wykonywał w godzinach prowadzenia własnej działalności gospodarczej, „równoległe z nią”.

Zważywszy także należy, iż do dnia dzisiejszego ubezpieczony nie otrzymał wynagrodzenia z tytułu umów zawartych z (...). (...) W znajdującym się w aktach ubezpieczeniowych piśmie z dnia 10 lutego 2010r. płatnik składek poinformował wnioskodawcę, iż opóźnienie w przekazywaniu wynagrodzenia wynika z nieregulowania zobowiązań klientów wobec spółek (...) Sp. z o.o. i (...) Sp. z o.o. Powyższe okoliczności poddają w wątpliwość istnienie kolejnej konstytutywnej cechy stosunku pracy, jaką jest wypłata wynagrodzenia.

W świetle przedstawionych okoliczności, Sąd podzielił stanowisko ZUS, iż duża swoboda i samodzielność wnioskodawcy jako „pracownika”, brak ścisłego wyznaczenia określonych godzin rozpoczęcia i końca pracy (czasu, w którym pracownik pozostaje do dyspozycji pracodawcy), brak ścisłego kierownictwa ze strony płatnika składek, jak również charakter czynności wykonywanych przez wnioskodawcę na podstawie umów zawartych z płatnikiem wskazują, na minimalne nasilenie cech charakterystycznych dla stosunku pracy. Prowadzi to z kolei do konkluzji, iż strony (wnioskodawca i płatnik składek), zawierając umowy nie miały zamiaru i nie realizowały konstrukcyjnych cech stosunku pracy, a zawarcie takiej umowy miało na celu umożliwienie wnioskodawcy, prowadzącemu pozarolniczą działalność gospodarczą, skorzystanie ze zwolnienia z obowiązku opłacania składek z tytułu działalności gospodarczej na podstawie art. 9 ust. 1 ustawy systemowej. Przedstawione okoliczności są wystarczające do uznania, że zatrudnienie wnioskodawcy przez (...). (...) w spornym okresie nie miało charakteru pracowniczego. Tym samym, do wnioskodawcy nie znajdują zastosowania powołane na wstępie przepisy ustawy systemowej.

Mając na uwadze powyższe, Sąd, na podstawie art. 477¹⁴ § 1 kodeksu postępowania cywilnego – oddalił odwołanie R. P.od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w K.z dnia 04 lipca 2012r. znak: (...).

Orzekając o kosztach procesu, Sąd na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. i § 11 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. Nr 163. poz. 1349 ze zm.), zasądził od wnioskodawcy na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w K. kwotę 360 zł tytułem kosztów procesu.